Biex issiefer b'moħħok mistrieħ tajjeb tkun infurmat dwar id-drittijiet tiegħek

Id-drittijiet tiegħek jekk waqt safra jkollok xi esperjenza negattiva bil-bagalja

Is-sajf daħal ġmielu u diversi restrizzjonijiet relatati mal-pandemija tal-COVID-19 qegħdin jonqsu, u għalhekk ħafna nies qegħdin jippjanaw vaganza barra minn xtutna. Biex issiefer b'moħħok mistrieħ tajjeb tkun infurmat dwar id-drittijiet tiegħek qabel tivvjaġġa, fosthom id-drittijiet tiegħek meta tinqala problema relatata mal-bagalja li tkun se tieħu miegħek.

Għalhekk iċ-Ċentru Ewropew tal-Konsumatur ta' Malta jixtieq jinfurmak dwar x'għandek tkun taf f'każ li l-bagalja tiegħek ma tasalx jew ikollha xi ħsara.

Permezz tal-Konvenzjoni ta' Montreal, il-passiġġieri bl-ajru huma protetti f'każ li l-bagalji tagħhom jittardjaw, jintilfu jew ikollhom xi danni. L-ewwel nett importanti li ma titlifx l-irċevuta tal-bagalja li tkun ingħatajt waqt iċ-*check-in*.

Għaliex importanti li jkollok l-irċevuta tal-bagalji tiegħek?

Huwa importanti li żżomm din l-irċevuta li normalment titwaħħal mal-bagalja stess minħabba li fiha tkun hemm imniżżel informazzjoni importanti dwar id-dettalji tat-titjira tiegħek, u tgħin ħafna jekk il-bagalja tiegħek tintilef jew ma tasalx fil-ħin.

Jekk meta tasal il-bagalja tiskopri xi danni, waqt li tkun għadek l-ajruport għandek tmur tirrapporta u tirreġistra dawn id-danni fl-Uffiċċju għas-Servizz tal-Bagalji (Baggage Service Office). Dan l-Uffiċċju se jagħtik dokument magħruf aħjar bħala l-*Passenger Irregularity Report (PIR)*, fejn se ssib id-dettalji tal-problema tiegħek; l-ammont li qed titlob bħala rimbors għall-ħsara fil-bagalja mil-linja tal-ajru; kif ukoll dettalji tal-kontenut tal-bagalja jekk sofrejt ukoll danni fil-kontenut.

Għandek titlob kopja ta' dan ir-rapport biex tkun tista' tiċċekkja fejn waslet it-talba tiegħek. Din it-talba trid issir sa sebat ijiem wara li tkun irċevejt il-bagalja, billi tibgħat *email* fl-indirizz indikat fuq id-dokument. Mat-talba tiegħek għandek tehmeż xi ritratti li tkun ħadt tad-danni tal-bagalja kif ukoll tal-kontenut tagħha jekk anki l-kontenut ikunu ġarrab xi danni.

F'każ li l-kontenut ikun ġarrab xi danni u għandek xi rċevuti fiskali li juru l-valur tal-kontenut importanti li tinkludihom ukoll fil-korrispondenza.

Problema komuni meta l-bagalja ma tasalx jew tasal għandek tard

Riċenti smajna bil-problemi li kien hemm fl-ajruport ta' Heathrow relatati ma' dewmien fil-bagalji. Meta jiġrilek hekk inti għandek timla l-PIR u tgħaddih lil Uffiċċju għas-Servizzi tal-Bagalji u jekk dan ma jkunx possibbli, għandek tkellem direttament lil-linja tal-ajru b'mod immedjat.

> Permezz tal-Konvenzjoni ta' Montreal, il-passiġġieri bl-ajru huma protetti f'każ li l-bagalji tagħhom jittardjaw, jintilfu jew ikollhom xi danni

Il-bagalja tiegħek hija kkunsidrata li tkun waslet tard jekk din tasal għandek sa 21 ġurnata wara t-titjira tiegħek. Il-bagalja tkun ikkunsidrata mitlufa ladarba jgħaddu il-21 ġurnata jew jekk il-linja tal-ajru tinfurmak li l-bagalja ntilfet qabel dan il-perjodu.

Jekk waqt il-perjodu li l-bagalja tkun nieqsa, jkollok bżonn tixtri prodotti ta' neċessità bażika bħal prodotti tal-iġjene, inti għandek id-dritt legali li titlob għar-rimbors ta' dawn l-affarijiet mingħand il-linja tal-ajru.

Għal dan il-għan għandek iżżomm l-irċevuti kollha bħala evidenza ta' dawn l-ispejjeż. Madankollu, jekk il-bagalja tittardja jew tintilef waqt il-vjaġġ lura lejn pajjiżek, il-linja tal-ajru mhux se tirrimborżalek affarijiet li x'aktarx ikollok id-dar. Il-linja tal-ajru tirrimborsa biss dawk l-affarijiet li huma essenzjali għalik u li jkollok bżonn tixtri b'mod immedjat bħal mediċini, affarijiet personali, u jekk applikabbli affarijiet li għandek bżonn għal xi avveniment speċifiku jekk tippreżenta d-dokumenti neċessarji li jissostanzjaw dan il-bżonn.

L-ammont massimu għar-rimbors huwa ta' madwar €1,541 għall kull persuna. Fejn id-danni jew il-valur tal-bagalja u l-kontenut huwa inqas minn dan l-ammont, inti tingħata rimbors tal-ammont totali li titlob u mhux il-massimu li tipprovdi l-Konvenzjoni. Iżda jekk il-ħsara jew il-valur tal-bagalja u l-kontenut jammontaw għal aktar minn €1,541, inti tkun intitolat għal massimu li tipprovdilek il-Konvenzjoni u mhux oltre.

Madankollu, m'hemm xejn li jwaqqfek milli sussegwentament tieħu azzjoni legali taħt il-liġi tal-pajjiż fejn tgħix biex tieħu kumpens addizzjonali.

Tajjeb tkun taf li dawn id-drittijiet japplikaw għal bagalji *checked-in* u għaldaqstant inti responsabbli mill-bagalja ż-żgħira li żomm f'idejk. Żomm f'moħħok, li l-affarijiet f'din il-bagalja jiġu skrinjati, għalhekk kull tip ta' oġġetti elettroniċi bħal *laptops* u *tablets* fost oħrajn, għandhom jitneħħew mill-bagalja u jitpoġġew fi *tray* ieħor flimkien ma' muniti, ċwievet u mobiles.

Il-Kożmetiċi u affarijiet ta' oġġetti personali oħra m'għandhomx jaqbżu l-mitt millilitru fil-volum u għandhom jitqiegħdu f'borża tal-plastik waħda b'volum massimu ta' litru. Madankollu hemm eċċezzjoni għal-mediċini u ikel tat-trabi u prodotti li tixtri mill-ħwienet bla dazju tal-ajruport jew mil-linja tal-ajru.

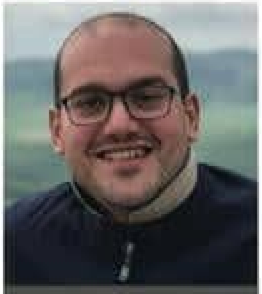

Dr Roderick Aquilina
Kordinatur ECC Malta

Iċ-Ċentru Ewropew tal-Konsumatur ta' Malta iħeġġiġkom tidħlu fuq is-sit il-ġdid http://www.eccnetmalta.gov.mt fejn tistgħu ssibu kull tip ta' informazzjoni relatata mad-drittijiet tagħkom bħala konsumaturi kif ukoll timlew formola bl-ilment tagħkom jekk għandkom problema partikolari.

Tistgħu tgħaddulna l-ilment tagħkom ukoll billi ċċemplu fuq 21221901 jew tibgħatulna email fuq l-indirizz elettroniku ecc.malta@mccaa.org.mt u permezz tal-mezzi soċjali: https://www.facebook.com/ECCMalta jew billi żżuru l-Uffiċju ta' dan iċ-Ċentru li jinsab 47A, Triq Nofsinhar, il-Belt Valletta.

> Tajjeb tkun taf li dawn id-drittijiet japplikaw għal bagalji *checked-in* u għaldaqstant inti responsabbli mill-bagalja ż-żgħira li żomm f'idejk